

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

ПРОФЕСІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ В ОСВІТІ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
Спеціальність А3 Початкова освіта
Галузь знань А Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025 року.

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація			
Назва дисципліни	Професійна мобільність в освіті		
Викладач (-і)	проф. Луцан Надія Іванівна		
Контактний телефон викладача	+38 0673408703		
Е-mail викладача	nadiia/lutsan@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота, залік		
Обсяг дисципліни	90 годин		
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/		
Консультації	Згідно розкладу		
2. Анотація до навчальної дисципліни			
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є категорія «професійна мобільність» учителя в системі педагогічних понять. У процесі вивчення курсу здобувачі вищої освіти отримують знання про: програмно-змістове забезпечення процесу формування професійно мобільного вчителя сучасної початкової школи; мобільність як складова професіоналізму педагога; структурні компоненти мобільності на всіх рівнях підготовки фахівця та етапи формування професійної мобільності майбутнього вчителя.			
3. Мета та цілі навчальної дисципліни			
Мета курсу: формування професійної мобільності майбутнього фахівця початкової освіти. Опанування курсу передбачає розробку організаційно-методичного супроводу формування професійної мобільності майбутнього вчителя й технологій, спрямованих на забезпечення позитивної динаміки означеного процесу. Технології навчання: дистанційне навчання, змішане навчання, перевернуте навчання, проєктно-орієнтоване навчання. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є формування у здобувачів освіти концептуальні підходи щодо підготовки вчителя сучасної національної школи, знання про професійну мобільність як предмет наукового дослідження, а також технології продуктивного формування мобільності майбутнього вчителя та моделювання педагогічної системи формування професійно мобільного вчителя початкових класів.			
4. Програмні компетентності та результати навчання			
<u>Загальні компетентності:</u> ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). <u>Фахові компетентності:</u> СК-10. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби та перспективи, оцінювати результати діяльності команд та колективів. <u>Програмні результати навчання:</u> ПР-09. Проводити моніторинг та узагальнювати результати власної педагогічної діяльності, визначати відповідність набутих професійних компетентностей чинним вимогам, виявляти творчу ініціативу для підвищення свого фахового рівня, самопрезентувати власний професійний імідж.			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	12		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18		
самостійна робота	60		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Третій	013 Початкова освіта	2-й	Вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема			кількість год.

	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Професійна мобільність як предмет наукового дослідження. Сучасні наукові підходи щодо висвітлення професійної мобільності як інтегрованого феномена. Категорія «професійна мобільність» учителя в системі педагогічних понять.	2	2	8
Тема 2. Професійна мобільність у контексті фахової підготовки вчителя. 1. Професійна мобільність у контексті освітньої євроінтеграції. Концептуальні підходи щодо підготовки вчителя сучасної національної школи.	2	2	8
Тема 3. Програмно-змістове забезпечення процесу формування професійно мобільного вчителя сучасної початкової школи. Мобільність як складова професіоналізму педагога. Структурні компоненти мобільності на всіх рівнях підготовки фахівця. Етапи формування професійної мобільності майбутнього вчителя.	2	2	8
Тема 4. Професійна мобільність – важлива особистіснопрофесійна якість вчителя сучасної початкової школи. Особистісний компонент професійної мобільності. Особистісні якості професійно мобільного вчителя початкової школи.	2	4	12
Тема 5. Освітньо-виховне середовище вищої школи як чинник формування професійно мобільного вчителя сучасної початкової школи. Параметри освітнього середовища. Соціальна активність освітнього середовища. Інформаційна та технологічна складова середовища.	2	4	12
Тема 6. Технології продуктивного формування мобільності майбутнього вчителя. Моделювання педагогічної системи формування професійно мобільного вчителя початкових класів. Випереджувальний особистісно-професійний розвиток студентів у навчальнодослідній діяльності.	2	4	12
ЗАГ.	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	На практичних заняттях студент може максимально набрати 100 балів, включаючи результати самостійної роботи та контрольну роботу. Практичні заняття – 60 балів. Контрольна робота – 20 балів. Самостійна робота (індивідуальне/творче завдання) – 20 балів. Таким чином, підсумкова оцінка – максимум 100 балів. Здобувач може отримати додаткові бали за результати неформальної освіти як результати навчання з навчальної дисципліни, що відображають зміст окремих її тем (але не більше 10 балів) (див. п. «Політика навчальної дисципліни») відповідно до Положення ПНУ (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf)
Вимоги до письмових робіт	Підсумкова робота, яка проводиться у письмовій формі, повинна містити конкретні і чіткі відповіді на поставлені питання, студент повинен використовувати в роботі посилання на нормативно-правові документи чи інші ресурси. Тестові завдання передбачають вибір правильного варіанту відповіді

Практичні заняття	Максимальна оцінка –60 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 90 % практичних завдань. Обов'язковим є виконання індивідуальних завдань з використанням цифрових технологій за кожною темою.
Підсумковий контроль	Залік. Форма здачі: письмово.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Виконання завдань. Інформація щодо результатів тестування, виконання індивідуальних / групових робіт, презентації результатів самостійної роботи, загальна оцінка змістового модуля в цілому надається кожному магістранту індивідуально. Неприпустимими є плагіат та списування. Інформація щодо оцінки виконання індивідуального завдання надається здобувачеві після представлення (у т.ч. публічного) результатів виконання роботи. Результати виконання індивідуального творчого завдання надаються згідно розкладу практичних занять. Письмові роботи виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р.). <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf> та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

Неформальна освіта. Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

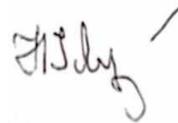
8. Рекомендована література

1. Бондар В.І. Конкурентноспроможність педагога як складова його професійної компетентності. Початкова школа. 2008. №7. С. 22-23.
2. Бех І.Д. Становлення професіонала в сучасних соціальних умовах. *Теорія і практика управління соціальними системами*. №2. 2008. С.109-112.
3. Ієвлев О.М. Професійно-педагогічна мобільність викладача Львівська політехніка. 2020. С. 24-65.
4. Кічук Н.В. Нова парадигма освіти: актуалізація творчості вчителя школи першого ступеня. *Підготовка вчителя початкових школи в умовах нової парадигми освіти*. К.: Педагогіка. 2004. С. 35-39.

5. Коваль Л.В. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи: технологічна складова : монографія. Донецьк, 2009. 375 с.
6. Пріма Р.М. Формування професійної мобільності майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика : монографія. Дніпропетровськ: ІМА-прес. 2009. 367 с.
7. Пріма Р.М. Модель формування професійно мобільного вчителя початкових класів: навч.-метод. посібник. Луцьк: Вежа, ВНУ ім. Лесі Українки. 2008. 128с.
8. Пуховська Л. Сучасні підходи до професіоналізму вчителя в різних освітніх системах. Шлях освіти. 2001. №1. С. 20-25.
9. Савченко О.Я. Удосконалення професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів. Початкова школа. 2007. №7. С.12-14.
10. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: підруч. К.: Міленіум, 2006. 346с.
11. Сушенцева Л. Л. Формування професійної мобільності майбутніх кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах: теорія і практика : монографія / за ред. Н.Г. Ничкало. Інститут професійнотехнічної освіти НАПН України. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2011. 439 с.
12. Хомич Л.О. Професійно-педагогічна підготовка вчителя початкових класів. К.: Магістр, 1998. 201 с.

Інформаційні ресурси

<http://www.mon.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства освіти та науки України.
<http://www.iteach.com.ua> – український сайт програми Intel «Навчання для майбутнього».
<http://www.edu-ua.net> – освітня українська мережа. Міністерство освіти, Інститут змісту і методів навчання, перелік серверів установ, підлеглих міністерству освіти України, і ін.
<http://www.ednu.kiev.ua/> – Educational Network Ukraine. На цьому сервері представлені всі українські інформаційні ресурси, пов'язані з освітніми – організаціями, вищі навчальні заклади, докладна інформація про системи освіти найбільш розвитих країн, гранти, преса, виставки, конференції, фірми й ін.

Надія ЛУЦАН,
професор кафедри початкової освіти та освітніх інновацій